

## ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:  
Pe an 18 cor. 1/2 an  
9 cor. 1/4 an 4-50 fil.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor  
1/2 an 12 cor.,  
1/4 an 6 cor.

# Unitatea

## INSERTIUNI.

Un șir garmond:  
odată 14 fil., a doua  
oara 12 fil. a treia  
oara 10 fil.

Tot ce privește  
foaia să se adreseze  
la: Redacțiunea și  
administrațiunea  
„Unitatei” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

## Progres.

Trecând în revistă numerii de sărbători ai jurnalelor noastre, am rămas plăcut impresionat de vigoarea și forța de muncă, ce se desvoltă acum și pe terenul presei cotidiene și periodice.

E de ajuns, să ne întoarcem privirea numai cu două-trei decenii în urmă, să ne gândim la apariția vechei „Tribune” din Sibiu, ca organ cotidian, ca să nu ne prea pierdem în trecutul îndepărtat, cunoscut abia de generația noastră mai veche. Să răsfoim apoi colecțiile jurnalelor noastre până încoace, ca să ne putem formula o convingere, dacă am reușit să realizăm un rezultat și pe acest teren, unde alte neamuri operează cu zeci și mii de cetitori.

Am amintit *colecțiile* jurnalelor noastre, deși cercetătorul literar al trecutului nu credem, că ar putea afla undeva o colecție completă a jurnalelor apărute la noi, fie și numai cu două-trei decenii în urmă. Știm, că la „Asociațiune” se lucrează din greu pentru completarea acestor colecții, dar pe cât știm noi, sunt încă destule lacune, cari cu greu se vor putea umplea.

Și e o mare pierdere aceasta, pentru viitorul istoriograf al publicisticii noastre. Soarta jurnalelor e vitregă și roșul lor e efemer, dar câte gânduri mari și câte idei luminoase nu se răspândesc chiar în cadrele acelor gazete efemere, cari trăiesc o zi, și pe urmă se aruncă la o parte. Barițiu, întemeietorul gazetăriei noastre ardelenice, cum și-a fărâmițat sufletul în articole scrise la repezeală, cum a alimentat cu toată căldura largei sale inimi, entuziasmul în masele cetitorilor, cari aveau pentru întâia oară o gazetă românească în mâna lor.

Și Iorga, într'un articol scris în amintirea lui, îl aseamănă cu o ploaie binefăcătoare, care s'a rupt în adâncurile solului însătoșat, fără a fi putut da naștere la izvoare mai dănuitoare și la râuri, ce trec măiestroase sub admirația ochilor noștri plini de admirare.

E soarta gazetelor, cari sunt așa de necesare și pe cari le asvîrli apoi, după-ce ai trecut cu ochii peste șiruri. Ele vin și trec, alimentând și educând generații, pentru idealuri și ținte, cari sunt ale neamului întreg.

\*

Câte jurnale aveam pe vremuri — nu chiar îndepărtate — și câți cetitori aveau ele?

E ușor să faci calculul, căci cât pentru jurnale, degetele dela o mână, nu sunt prea multe, pentru ale înșira, iar cetitorii vor fi fost și ei la un nivel destul de — modest. Duceam pe atunci recordul *analfabeților* în țară, lucru de care nu ne-am prea îndepărtat mult nici azi...

Astăzi, nu se poate să nu resimți o mândrie, trecând în revistă progresul uimitor realizat în aceasta direcție. Numărul gazetelor și al celorlalte publicații a crescut în mod foarte îmbucurător, ceea-ce înseamnă, desigur și o mare reducere a analfabeților. Putem spune, cu adevărată mândrie națională, că azi se scrie și se citește la noi mai mult ca ori-când în trecut. Răsar gazetele din toate colțurile locuite de români, și tot mai mulți sunt cetitorii cei însătoșiți după scrisul românesc.

Sunt unii, cari nu privesc cu ochi buni această fecunditate a presei, dar noi nu avem nici un prilej de a ne plânge împotriva ei. Trăim în veacul luminei — dacă vreți al electricității chiar — când presa a ajuns a juca un rol de extraordinară importanță în viața

culturală a popoarelor. Trăim în vremuri, când trebuie să ținem bine seamă de ceea-ce ajunge în mâna publicului doritor de hrana tot mai obicinuită a tiparului. Dacă nu vom satisface noi această laudabilă sete de știință, vor veni alții, cari vor abate lumea cetitoare pe alte cărări, cari nu mai concad cu interesele noastre de credință și cu cele etnice.

Puterea slovei tipărite e mult mai mare azi ca oricând, și dacă vom scăpa-o din mâni, va fi va-i și amar de noi!

\*

Avem mângâierea de-a constata, că presa noastră își împlinește cu deosebită pricepere rolul ei îndrumător. Fițiuca cu caracter anticreștinesc, sau „socialist” (nu cunoaștem decât una!) nu va putea răzbate nici-odată în masele poporului nostru, câtă vreme avem o gazetărie conștientă, în cea mai frumoasă epocă a evoluției, care e alimentul sufletesc al atâtor zeci și zeci de mii de cetitori.

Eră să spunem: sute de mii, și dacă nu ne înșelăm, nu exageram, dar n'am spus cuvântul, căci numărăm peste trei milioane de suflete, și o sută sau două mii de cetitori, înseamnă încă foarte puțin în comparație cu alte neamuri civilizate, dela cari am putea lua pilduire.

Ne-a fost dat, să remarcăm acest incontestabil progres — și va veni vremea, când vom vedea și noi rezultatele lui.

Dar până atunci avem încă destul de muncit; gazetarii și cetitorii sunt avizați la o uriașă muncă comună, mai mult ca oricând, și roadele acestei lucrări frățești binecuvântate de cei ce vor veni pe urmele noastre.

Ei vor aduna recolta bogată a unei culturi, în slujba căreia gazetarii și-au avut incontestabila lor parte de muncă.

**Criza în Biserica română de dincolo.** Prin moartea subită a Episcopului Timuș al Argeșului, considerat în timpul din urmă ca cel mai sigur candidat la scaunul primatiazal, criza, care se părea pe un moment înlăturată, din nou a ieșit la suprafață, deodată cu izbucnirea ei au început a se reedita vechile calumnii la adresa singuraticilor candidați la scaunele arhieresti vacante, așa cât se pare, că în întreg clerul superior al bisericii române nu se află un singur bărbat, despre care să se poată spune, că e neprihănit. În fața acestei situații penibile minți cu durere pentru biserică, caută să aște pricină răului. Din „Minerva“ ce ne sosește azi, aflăm că dl Mehedinți, deputat și profesor universitar a scris un remarcabil articol în „Săptămâna“. Ținem să reproducem extrasul și comentariile ce „Minerva“ le face acelui articol:

„De o serie de ani avem o mare criză în Biserică. Ea nu a încetat de a fi gravă pentru țară, când a fost dat jos de pe scaun cutare mitropolit sau episcop și înscăunat altul. Clerul nostru are nevoie de o adâncă prefacere, de o regenerare morală și intelectuală — altfel vom merge din rău în mai rău și urmările vor fi dezastruoase pentru statul nostru.

„Un d. profesor universitar, care e și deputat, dl Simion Mehedinți a trecut peste considerațiile politice de partid și a început să discute cu toată seriozitatea situația dureroasă a Bisericii noastre. Dsa a publicat un lung și important articol, prin care arată care e actuala situație din Biserică, apoi stabilește că vina acestei triste situații se datorește nu atât membrilor clerului, cât nepăsării celor mai mulți dintre oamenii noștri de stat și mai ales acelor demnitari publici, cari au avut conducerea de fapt a

treburilor bisericești, dar credințe contrarii Bisericii.

„Dl Mehedinți arată starea reală a clerului. Preoții se recrutează dintre absolvenții facultății de teologie, cari au fost elevi ai seminariilor, iar acei elevi se recrutează numai dintre fii de țărani și mărginași ai orașelor. În seminarii sufletul lor nu e în de-ajuns pregătit pentru misiunea de păstori ai credincioșilor. Ce idei și ce sentimente au elevii seminariilor a dovedit-o ancheta dlui profesor Banu în ajunul anului groaznic 1907.

„Erau înspăimântătoare acele idei și sentimente.

„Clerul superior, care formează Sinodul n'are o pregătire mai bună, afară de rari excepții. Invinuirile ce membrii Sinodului și le-au adus unul altuia cu ocazia ultimului proces sinodal, dovedesc în de-ajuns aceea lipsă de pregătire, spune dl Mehedinți.

„Preoții, a căror lipsă de pregătire o cunoaștem, ajunși văduvi, din disperare și din motive de ambiție, se călugăresc și astfel ajung conducătorii Bisericii.

„A ne aștepta dela ei la o conducere înțeleaptă, la o muncă încordată și la o ne-atărnare neînvinsă e cu neputință, pentru că fiind nepregătiți și fără autoritate, ajung episcopi și mitropoliți din grația oamenilor politici, iar odată ajunși, nu știu și nu pot să-și facă datoria.

„Dl Mehedinți face un apel călduros și stărnitor la oamenii noștri de stat, să nu mai fie nepăsători față de Biserică, să nu mai lase streine de cler elementele culte și cu pregătire morală, iar școlile pentru pregătirea acestor elemente să fie bine reorganizate.

În trecut, spune dsa, fiii Domnilor și ai marilor boeri, făceau predici pe cari le citeau în biserici, iar alții intrau în slujbele bisericești și contribuiau cu priceperea și

curăția lor de suflet la păstrarea credinței și ridicarea moralului poporului nostru.

„Dl Mehedinți constată cu multă amărăciune, că adesea au fost numiți profesori la ascultarea de teologie oameni cari, au aruncat rasa preoțască și că asemenea oameni nu puteau să fie chemați a forma în viitorii preoți dragostea și statornicia pentru Biserică.

„Observațiile profesorului universitar vor produce fără îndoială vii discuții. Le-am însemnat aci pe scurt, pentru a le face cât mai cunoscute și e bine să fie cunoscute, pentru că au în ele multă parte de adevăr.

„Pentru îndreptarea Bisericii e nevoie de concursul tuturor elementelor de bine din această țară și, cum spune dl Mehedinți, e nevoie în primul rând ca oamenii noștri de guvernământ, să lase la o parte interesele politice și să contribuie la ridicarea nivelului moral și intelectual al clerului.

„Dl Mehedinți nu contestă că s'au făcut unele încercări de laudă în acest sens, dar acele încercări au fost zădărnice de măsurile acelor, cari au credința că Biserică nu mai e de folos pentru statul nostru. Principala datorie a acestora e să nu se mai amestece în treburile bisericești, după cum principala datorie a celor care socotesc că Biserică e de mare folos statului, e să contribuie din toate puterile lor la prefacerea morală și intelectuală a clerului nostru. Această prefacere va contribui la ridicarea morală și intelectuală a populației noastre mai mult decât toate școlile și toate legile“.

**Statistica gintei slave.** Profesorul Florinskij din Kiew a publicat nu de mult un studiu etnografic asupra popoarelor slave. Iată unele date concernând statistica acestor popoare, date scoase din acte oficiale pe anul 1911. Există așa dară:

## FOIȚA.

### Rugăminte.

Cu ochii stânși și năpădiți  
De mărgărinte fine,  
Cu sufletul cernit de vreme  
M'apropiu azi de Ține.

Și Doamne, ca prinos Ți-aduc  
O lacrimă fierbinte:  
Solia unui chin nebun,  
Cu sfânta rugăminte:

Să-mi dai un strop... un singur strop  
Din marea milei Tale.  
Să-mi stâng în el eternul dor  
Și ne 'mpăcata jale...

Să-ngrop pe veci în matca sa  
Sfielnica-mi cântare,  
În care geme-atâta plâns  
Și-atâta 'nduioșare...

A. Nan.



### In brațele Fecioarei.

Soții de principii, membrii lojei masone din L. Goir se astrâseră ca de obicei la „Metropol“.

Pe când afară eră o vreme supărată, un ceriu înourat și un vânt dujmănos, ce-ți isbea în față stropii răci, înlăuntru ți-se desvăluia o lume pretinoasă, o viață plină de veselie. Tineri aprinși și bătrâni involburăți își încrucișau ideile, pe urma cărora să răsăra adevărata civilizație și fericire a neamurilor. — Un roșcovan, a cărui tată ori moș desigur a purtat perciuni, zbiciuiește fără milă pretinsele păcate ale educației creștine morale; soții aplaudă frenetic și numai atunci conțenească din tărăboi, când în fundul mesei, cere cuvânt un alt vorbitor, un tinăr vioiu, aprins la față ca mărul sodomului. În vorbirea-i plină de ironie zugrăvi în colorii vii mizeriile sclăviei, care dirigiată din Vatican de XIX. veacuri ține spiritele încătușate.... Aplauzele nu mai vreau să conțenească. Calumniile și batjocurile la adresa bisericii catolice răsuna din toate părțile ca un apetitor la frumoasa vorbire, ce de sigur o va țineă Mons Willers, cel mai de seamă orator, acum reîntors din străinătate.

Pe el îl așteptau soții pe „Leul“, care atâta nor trase peste biserică Romei, și care numai prin prezența sa electriza și puneă în picior de luptă toată ceata închinată științei fără Dumnezeu. — Marele magistrul însă

întârziă și societatea dela o vreme începă a se neliniști.

Afară umbrele nopții s'asternură pe pământ. Geamurile mari ale salei, înnegurite în fumăriște vrăjau în întunec chipurii răzlete, icoane scâlciate dintr'o viață desșurubată....

În sfârșit se ivi figura impunătoare a marelui magistrul....

Om în miezul vieții plin de putere și energie. Conștiu de calitățile-i superioare și de valoarea sa covârșitoare, cu fruntea ridicată primi uralele soților și-și ocupă locul în fruntea mesei. Vocile răgușite dela o vreme se mai potoliră și se făcū tăcere în sală. Mons Willers, marele magistrul vorbiă...

.... „Eram oaspe al pretinului Heylen în nordul Țării de Cap. Într'o zi, pe când el plecă în niște afaceri urgente la Pretoria, eu eșii în câmp. Trecui riul Oranje și încântat de primăvara vecinică, care-și întinse toată bogăția, tot farmecul sub ceriul senin a acelor tărâmurii, mersăi înainte fără să iau de seamă, că m'am prea depărtat. Pe semne cum podoabele naturii rând pe rând rămăseră îndărăt, mai pe urmă fui absorbit tot mai mult de alte idei și eufundat în gânduri pe încetul lumea din jur mi-se închisă. — Când mă pomenii din frământarea ideilor, mă aflam în nemărginitul unei ierburii arse de focul soarelui. Înaintea mea imenza câmpie se perdeă în albastrul cerului, iar îndărăt colinele se pitulară în fața stepelor

69'500'000 roșiani (mosceli sau ruși mari);  
33'100'000 ruși (ruși mici);  
7'400'000 (numiți ruși albi);  
5'700'000 bulgari;  
9'773'000 sârbi și chorvați;  
1'500'000 slavoni;  
7'500'000 bohemi (cehi);  
2'740'000 slovaci;  
157'000 sârbi lotiși;  
370'000 cașubi;  
21'700'000 poloni.  
139'440'000 slavi.

Dintre aceștia 37,300,000 se țin de religia catolică; restul de confesiunea gr-orientală. Catolici trag la diferite popoare și anume: 21,150,000 poloni; 7,250,000 bohemi; 2,000,000 slovaci; 3,450,000 sârbi și chorvați; 1,480,000 sloveni; 1,500,000 ruși; 345,000 cașubi; 50,000 bulgari și 15,000 sârbi lotiși.

## Corespondințe.

### Onorată Redacțiune!

Dupăce în Nrul 122 din 1911 și 4 din 1912 al ziarului „Unirea” se aruncă cu multă patimă și fără bază reală — pe cât am eu cunoștință, — toată turburarea poporului din Luna, în jurul completării acelei parohii în sarcina unui preot cu brâu roșu și a altui preot cu brâu negru, prezentându-i ca pe inscenatorii și alimentatorii acelor turburări, — și dupăce persoana, pe care o a cerut, poporul din Luna de preot e cumnatul meu Vasile Micușan, paroh în Frata, astfel lumea neinițiată în aceasta afacere ușor și în primul loc pe noi ne va cugeta de cei vizați, — rog atât Onorata Redacțiune a „Unirei”, care a publicat în aceasta afacere articolul de fond din Nrul 122, cât

și pe Dl „Silian”, care atacă din tufă în Nrul 4 din 1912, să declare în Numărul cel mai apropiat al „Unirei”, că înțeleg oare sub acel preot cu brâu roșu pe subscrisul, iar sub preot cu brâu negru pe cumnatul Vasile Micușan paroh în Frata, sau pe altcineva?

Aceasta o cer în numele meu și al cumnatului meu, ca întru cât am fi noi vizați prin acelea scrisori, să ne facem datoria față de atacurile nedemne și nebazate îndreptate contra noastră. —

În speranța, că Onorata Redacțiune va da loc acestei somări în Numărul proximal „Unirei” seamnez.

M. Uioara 15 Ianuarie n. 1912.

Cu toată stima:

**Emiliu Pop**  
protopop.

## Prospect.

Reuniunea femeilor române din Sibiu, în urma experiențelor făcute la școala de menaj și industrie de casă, a hotărât a aduce programului de până acum unele modificări pe care le află necesare, pentru a putea da elevelor, care frecventează aceste cursuri, pregătirea necesară.

Reuniunea, având în vedere slaba pregătire a fetelor noastre pentru marea și frumoasa chemare ce ele au în viață, și constatând puțina educațiune națională pe care o primesc în școlile străine, a hotărât a face din școala de menaj nu numai un curs de bucătărie, ci un curs de completare al studiilor, un curs, în care elevele pe lângă partea teoretică și practică a ocupațiilor casnice să poată primi și instrucțiunea necesară în toate direcțiunile, precum: economia de casă, igiena, comptabilitatea menajeră, chimia alimentară, noțiuni pentru

creșterea copiilor, literatura românească cursuri de grădinarie etc. pentru a putea corăspunde pretențiilor timpului de azi, care cere dela femei pe lângă însușirile casnice și o instrucțiune mai îngrijită.

În special se va da atențiune în acest curs educațiunii naționale, de care se simte atâtă trebuință în țara noastră.

Pentruca elevele să poată primi instrucțiunea și educațiunea necesară, Reuniunea a găsit nesuficient timpul de trei luni, care forma până acum un curs, și anul acesta a hotărât ca durata cursului să fie de cinci luni.

Școala pentru economia și industria de casă, are o secțiune economică și una industrială.

Instrucțiunea secțiunii economice cuprinde o parte teoretică și una practică.

### Partea practică.

1. Prepararea bucatelor simple, prepararea bucatelor pentru ocaziuni.
2. Cunoașterea, conservarea și prepararea cărnurilor albe (paseri, vițel), a cărnurilor roșii (vită, porc, berbec), a vânatului, a racilor, broaștelor, melcilor etc.
3. Cunoașterea și prepararea legumelor, conservarea lor sub diferite forme, precum: uscate, sărate, conserve în oțet, conserve procedeu Rex.
4. Cunoașterea fructelor, pregătirea lor pentru trebuințele zilnice și conservarea lor sub diferite forme, precum: uscate, compot, marmeladă, duiceață, șerbet, sirop, lichier, vin.
5. Prepararea pâinii, și a cozonacilor (colaci) și a diferitelor prăjituri.
6. Aranjarea meselor, prezentarea bucatelor și modul de a le servi la diferite ocaziuni.
7. Compunerea listei de bucate pentru ocaziuni și pentru familie, potrivit cu starea

pustii, peste cari doar' numai vântul și pasărea mai aveau stăpânie nețărnută. — Cum soarele stă să străpungă pământul cu razele sale, focul mă încinse și pe urmă mă copleși o toropeală de-mi topi toate puterile... Istovit îmi rotii ochi în jur după o palmă de adăpost.

În depărtare de trei-patru sute pași zării figura unei statue, care par'că mai vărsa nițică viață peste câmpia moartă în asuprea razelor ucigașe. Părăsi drumul și prin ierburia, ce bătea subsuori, răsbii până la statuă. — Dupăce mă odihni puțin pe postament, ș'apucăi nițel suflet, începui a privi mai deaproape statua, care pentru mine altă însămnătate nu avea, decât din punct de vedere al materiei și artei...

Era un chip de Madona, căreia năpasta vremilor ori mâna omenească îi zmulse fiul din brațe, și acela acum îi zăcea frânt la picioare, iar Ea neputincioasă își întindea brațele înmărmurite, cerșind par'că mila trecătorilor. Pe lângă toate aceste sărmana nazarineană — pe care catolicismul o ridică a doua mântuitoare a neamului omenească — în neputința Ei trebuia să mai sufere și cele trei cuvinte săpate în postament: „Ave Mater Virgo”, cari acum atât de ironic sunau. Cu toată oboseala și amărăciunea, ce mă cotropi, privind la pruncul Isus și la mama Lui, care numai bucura nu s'ar fi putut, mă lovi risul...

Iar în clipa următoare precum în zile

de vară fără veste s'aridică nouri vrăjmași, așa de-odată sufletu-mi se învalue în ură negră în contra fanatismului papist, care până și în mijlocul pustiuului fără margini, își ridică mărturii credeului său absurd...

Un vânt ce începu a trage dinspre Natal, mai frânse puterea razelor. Mă simții inviorat și era să plec spre casă, când înaintea mea abia la câteva sute de pași zării că iarba șerpuește înspre mine. Mă trecură fiori reci... Desuădăjdut căutai în jur de mine, dar nu zări nimic, nici un mijloc de scăpare. Arma ce de regulă o purtam cu mine, de astădată remasese acasă. Statua îmi era toată nădejdea, dar și aceasta mă părăsi în curând căci zădarnică-mi fu ori-ce sfortare de-a mă ridica și numai o palmă pe postament. Abia picioarele Madonei le putui atinge cu vârful degetelor, dar încolo nimic de ce să mă pot prinde, în ce să-mi spriginesc nădejdea vieții. Mă credeam pierdnt. Cei doi lupi puternici s'apropiau în salturi mari și peste câteva clipe aveau să-mi curme firul vieții

„Milostivă mamă fecioară ajută-mă!” și cu cea din urmă sfortare îmi dădai avânt ca să-mi mântui viața din gura fiarelor.

Degetele mi-să încheștară în crucea rozarului de fier ce atârna de brațul Madonei și că mai încolo ce a urmat aceea a rămas taină pentru mine...

Când mă desmetecii și îmi venii în oreram în brațele fecioarei în locul pruncului

Isus. Alipit de siul Ei și cu mânilor în preunate în jurul gâtului stăteam ca un copil în brațele mamei sale.

...În lipsa acelor brațe ocrotitoare viața mea s'ar fi stins în gura fiarelor... Din biserică cea urgisită și huiduită mi-a eșit mântuirea. Aceea m'a scăpat, pe care mai mult am urit-o și de care în scrierile mele mai mult mi-am bătut joc. Fecioria, mărirea și frumseța cu care a împodobit-o Dumnezeu pentru mine a fost un obiect de batjocură.

În scrierile mele onoarea Ei mai mult am tras-o în noroi și m'am silit a stinge aceea dragoste cu care milioanele bisericii romane cantă spre ea. Și pe când tot trecutul hădos se perândă înaintea mea, atâtă josnicie mă umplu de rușine, mă zgudui în întreaga ființă.

Dar pe când priveam îndărătul meu la o viață trăită fără rost, înaintea mea să deschisera orizonturi noi. Simțiam cum sufletu-mi plin de putere se lărgeste, să desbracă de zgura modernismului, se înalță în sferele senine a unei lumi mai ideale, mai curate. Viața mea deodată-și capătă alt rost cătmă simțiam uriaș înălțat peste lumea celor ce-și târăesc zilele în cătușele materii...

Din clipa aceea d-lor, pe mine m'ați pierdut. Astăzi când stau înaintea D-voastră mă mărturisesc credincios al bisericii romane și fiu al acelei Mame, pe care

materială, cu anotimpul, cu starea sanitară, cu etatea și cu ocupațiunea membrilor familiei.

8. Ingrijirea pasărilor de curte.

9. Curățirea odăilor și păstrarea ordinii.

10. Spălatul și călcatul rufelor simple și al celor întărite; spălatul și călcatul stofelor de lână și de mătăsă, scoaterea petelor de pe rufe și haine.

11. Prepararea săpunului.

12. Grădinaritul.

### Partea teoretică.

#### Studii:

1. Religiuinea.

2. Economia domestică (de casă).

3. Chemia alimentară.

4. Noțiuni de grădinarie.

5. Contabilitate menajeră.

6. Igiena (noțiuni de anatomie, de fiziologie și îngrijirea bolnavilor).

7. Limba și literatura română.

Cursul acestei secțiuni durează cinci luni, dela 1 Septembrie st. n. până la 1 Februarie, sau dela 15 Februarie până la 15 Iulie st. n.

Elevele cursului de menaj sunt obligate a trece în timpul liber în secțiunea industrială, unde vor lucra în timpul de cinci luni următoarele: rufărie: o cămașă de zi, o părache de foi (fustă simplă), cărpitul rufelor și al hainelor.

Elevele de menaj sunt toate interne. Se primesc eleve cari au implinit cel puțin 15 ani, sunt preferite cele cu clase civile.

Taxele sunt de 70 cor. lunar, din care 10 cor. se socotesc pentru instrucțiunea ce o primesc în secțiunea industrială.

Taxele se plătesc în mod anticipativ, fie lunar, fie pe cursul întreg. Afară de această taxă mai e o taxă de înscriere de 5 cor. iar pentru întreținerea mașinei de cusut 8 cor. pentru cursul întreg.

### Secțiunea industrială.

Secțiunea industrială cuprinde un curs de 5 luni și un curs de un an. Cursul de 5 luni începe la 1 Septembrie st. n. și durează până la 1 Februarie; în acest curs

cu mărire și onoare o încungiuă toată ființa mea.

Massonii remaseră uluiți. În fața omului mare, în fața omului religiunii ei se simțiră atât de mici și piperniciți, cât nici nu avură cutezanța al întrerupe.

Pe când Mons Willers părăsi sala, se ridică tinărul care adineori își bătu joc de biserică: „Domnilor! Cărările ni-se despart. De azi sunt fiu al bisericii catolice!”

*Iuliu Pop.*

### Zicale turcești.

Lumea trece; ura rămâne.

\*

O mie de prieteni, sunt puțini; un singur dușman, e mult.

\*

Mai bine un dușman făciș decât un prietin ascuns.

\*

Prietenii norocului sunt ca și câinii străzilor.

se lucrează: croitoria (haine), cărpitul, broderii în diferite stiluri și țesutul. În cursul de primăvară care începe la 15 Febr. st. n. și durează până la 15 Iulie, se lucrează rufărie, broderii albe și colorate, cărpitul și țesutul. În ambele cursuri se predau și noțiuni teoretice relative la aceste lucruri.

În cursul de un an se țovăță: cusutul rufelor și al hainelor, precum și croiul lor; dantele cu ciocănele (Klöppelabert), broderii albe și colorate, țesutul (tors, urzit, învălit, țesutul pânzei în 2 ițe, în 4 ițe, alesături în bumbac, lână și mătase, țăsătură Smirna); desema, pyrogravură, pictură aquarelle; montatul diferitelor obiecte, cărpitul rufelor și al hainelor.

Elevele secțiunii industriale pot fi atât interne cât și externe. Elevele interne ale acestei secțiuni plătesc o taxă de 70 cor. lunar, dintre care 10 cor. se socotesc ca didactru; taxa de înscriere e de 5 cor. iar pentru întreținerea mașinei de cusut 4 c. lunar.

Elevele sărace, la cererea lor, pot fi dispensate de didactru.

Instrucțiunea în ambele secțiuni e în limba română; elevele pot lua lecțiuni de limba franceză sau germană, de muzică instrumentală sau vocală, de pictură etc. pe lângă o taxă separată.

Și în cursul acestei secțiuni, taxele se vor plăti anticipativ.

Elevele interne ale școlii au să aducă cu sine: o saltea, o plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină rufe de corp, 6 ștergere pentru bucătărie, obiecte de toaletă, precum: piepten, perie de cap, perie de dinți, și hainele necesare. Șorturile pentru bucătărie și uniformă pentru casă și le vor coasă ele înseși.

Afără de aceste cursuri școala mai are un curs special de bucătărie fină, care începe la 1 Februarie st. n. și durează până la 30 Aprilie. Taxa lunară e de 90 cor. pentru elevele interne, de 75 cor. pentru cele externe; externe nu pot fi însă decât acelea, a căror părinți locuiesc în Sibiu.

Pe lângă instrucțiunea teoretică și practică, se dă o deosebită atențiune educațiunii, și pe cât permite timpul și împrejurările, elevelor li-se va face posibilă frecventarea concertelor de seamă, a teatrului, și îndeosebi la diferitele manifestări artistice românești.

### Impărțirea orelor.

(Secțiunea economică.)

Elevele sunt împărțite în două grupuri.

#### Grupul I.

|     |         |   |
|-----|---------|---|
| Ora | 7       | Dejunul.  |
| "   | 8—9     | Explicarea listei de bucate, rețetele mâncărilor. |
| "   | 9—12    | Prepararea bucatelor.                             |
| "   | 12      | Prânzul.  |
| "   | 1—2     | Recreațiune.                                      |
| "   | 2—4     | Lucrul de mână.                                   |
| "   | 4—5     | Ojina și recreațiune.                             |
| "   | 5—7     | Studii.   |
| "   | 7       | Cina.   |
| "   | 7 1/2—9 | Prepararea lecțiunilor pentru ziua următoare.     |
| "   | 9 1/2   | Culcare.  |

#### Grupul II.

|   |         |                    |
|---|---------|--------------------|
| " | 7       | Dejunul.           |
| " | 7 1/2—9 | Curățirea odăilor. |

|     |         |   |
|-----|---------|---|
| Ora | 9—12    | Lucrul de mână (Lunia spălat, Joia călcatul rufelor.) |
| "   | 12      | Prânzul.  |
| "   | 1—2     | Recreațiune.  |
| "   | 2—4     | Lucrul de mână (Sâmbăta cărpitul).                    |
| "   | 4—5     | Ojina, recreațiune.                                   |
| "   | 5—7     | Studii.   |
| "   | 7       | Cina.   |
| "   | 7 1/2—9 | Prepararea lecțiunilor pe ziua următoare.             |
| "   | 9 1/2   | Culcare.  |

NB. Vizitele sunt permise numai între orele 3—5 p. m.

## Reviste.

**Cracovia.** Arare-ori fu suplinit un scaun episcopal în vremurile ultime atât de repede, ca cel din Cracovia. Cam după o lună dela moartea cardinalului și episcopului ultim Ioan de Puzyna, era deja ales noul episcop, pe care l'a și preconizat Sanctitatea Sa, P. Piu X, în 27 Noemvrie trecut. Noul principe-episcop de Cracovia este Usyr. Adam de Sapieha, un descendent al familiei străvechi ducale și princiar polone. Aceste zile și-a anunțat din Roma, unde primise sacra episcopală dela însași Sanctitatea Sa Papa, în-gresul și instalarea pe ziua de 3 Martie a. c. Cam pe atunci vom re-tera mai multe fapte și date privitoare pe Preainaltul Dignitar.

## † Dr. Alexandru Pop.

Pe neașteptate cruda moarte a răpit din mijlocul nostru pe distin-sul medic arhidiececan Dr. Alexan-dru Pop, prețios tată de familie și un muncitor conștient și neobo-sit nu numai pe cariera sa ci în toate afacerile publice. Născut la Tohanul vechiu, studiază la Brașov și Blaj, unde depune maturitatea și apoi merge pentru ascultarea me-dicinei la universitatea din Cluj și mai târziu la cea din Viena, unde face studii foarte serioase și iadoctoratul. Reîntors la Blaj, e numit în scurtă vreme medic arhidiececan și profesor de medicina pastorală la teologie și acum în ultimul timp de igienă la gimnaz. Foarte zelos și conștient în îngrijirea bolnavilor, își câștigă în scurt timp un nume bun, cât din toate părțile bolnavii aleargă la știința lui și el e gata a merge în ajutorul tuturor, chiar cu periclitarea sănătății sale, ceace i-a și adus moartea așa pe neașteptate

și în casă străină. Vestea morții sale a umplut de durere inimile tuturor și flămuri cernite flutură pe toate zidurile publice, fiind membru al tuturor instituțiilor culturale și financiare. Mai mult îl deplânge soția rămasă văduvă și cele trei copii și doi băieți ajunși înainte de vreme orfani. Dumnezeu să le deie mângâiere și alinare în suferințele lor, iar neuitatului nostru doctor fie-i memoria binecuvântată și amintirea vecinică.

Din acest trist prilej familia a dat următorul anunț funebru:

Subscriși cu inima cernită de durere vestim tuturor rudeniilor și cunoscuților, trecerea la cele eterne a mult iubitului nostru soț, tată, frate și cumnat

*Dr. Alexandru Pop,*

medic arhidiecezan și profesor de igienă la institutele din Blaj, membru în directorul Școlii, membru pe viață al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, membru în consiliul municipal etc. întâmplată în mod subit, la 17 Ianuarie n. la 3 ore d. a. în al 24-lea an al fericitei sale căsătorii și al 52-lea an al vieții sale plină de muncă stăruitoare, pusă în serviciul binelui public.

Rămășițele scumpului decedat se vor așeza spre odihna eternă în cimiterul comun gr.-cat. din loc, Vineri în 19 Ianuarie st. n. la ceasurile 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, d. a.

Blaj, la 17 Ianuarie 1912.

În veci amintirea lui!

Camila Pop n. Nistor, soție. Valeria, Camila, Alexandru, Eugenia, Adrian, fi și fiice. Maria Groza n. Pop, soră. Dr. Adrian Nistor, jude de tablă și soția, cumnați.

## Noutăți.

*Din cauza sfintei Sărbătorii nrul proxim apare numai Marți la ora îndatinată.*

**Rescumpărarea felicitărilor.** On. *Laurențiu Nivoară*, preot în Bistra a dăruit 3 cor. la fondul „Unirea” ziar de zi. — *Aurel Hărșan*, Cenade, 7 cor. la fondul Masa studenților și 3 cor. la fondul Internatul fetelor. — *Beniamin Rus*, Suciag, câte 2 cor. la aceleaș fonduri, iar *Gavril Ciobotar*, Ghimeș, a dat 4 cor. la fondul pentru ridicarea unui mausoleu în amintirea feric. Dr. Bunea.

**Un birou central al naționalităților.** În Paris s'a înființat un birou social și economic, cu numirea „Ofițe central des Nationalites”, având frumosul scop de-a promova interesele tuturor naționalităților din lume. Biroul se va ocupa îndeosebi cu studiul problemei naționalităților din punct de vedere istoric, sociologic. Directorii acestui birou sunt dnii Ioan Pelluciaș și Maxim Armand.

**Un puternic incendiu s'a escat în 16 a l. c. în biserica reformatilor din București.** Flăcările au distrus întreg mobilierul bisericii, mai multe țesături, dăruite de însași regina. Abia după trei ore au putut stinge pompierii marea de foc, ce vuia prin inter-nul bisericii.

**Sânge creștinesc pe pământul Chinei.** Pe pământul Chinei chiar și în zilele noastre, în veacul luminei, încă se poartă luptă infocată în contra convingerilor de ordin religios. Acum nu de mult au decapitat acei fi ai întunerecului mai mulți misionari trimiși din Italia să propovăduiască cuvântul Domnului printre ei. Numai unul a scăpat cu viața, dar și acela ca prin urechile acului, și ajungând la consulul italian din Peking, i-a povestit grozăvenii despre această masacrare. Ziarul „Messegero” confirmă într toate știrea aceasta, care aruncă o umbră de greu barbarism asupra guvernului chinez.

„Revista politică și literară va apărea de două-ori pe lună. La sfatul stăruitor, ce ne-a venit din nenumărate părți, am hotărât să scoatem pe viitor „Revista politică și literară” de două-ori pe lună. Din 1. Martie (semestrul al doilea al anului IV. de apariție) „Revista politică și literară” va apărea deci regulat în 1 și 15 a fiecărei luni.

Ni-să realizează astfel o veche dorință, căci în serviciul scopului ce ne-am propus prin întemeierea acestei foi, nu vom mai fi ținuți să tratăm numai în linii mari chestiunile, cari ne privesc, ci le vom putea privi mai de aproape și vom putea ține mai cu deamănuntul și mai cu înlesnire toate momentele, cari pot avea vre-o înfrăuare asupra dezvoltării noastre culturale-politice.

Escelenta grupă de scriitori, care și până astăzi ne-a onorat cu scrisul său, ridicând mult nimbul acestei reviste este credem, o garanță suficientă, că pe viitor — în condiții mai prielnice — vom ști să mulțumim și mai mult așteptările cetitorilor noștri și vom face astfel un însemnat pas înainte în atingerea țintei, ce ne-am luat.

Se vor face multe îmbunătățiri în redactarea foii și vom lărgi mult câmpul cercetărilor noastre.

Dela început revista va fi prevăzută cu copertă, care va fi artistic lucrată de apreciatul nostru pictor d. *Flaviu Domșa*.

Voind să punem un deosebit pond și pe partea literară, aceasta va fi îngrijită pe viitor cu deplină competență de vechiul nostru colaborator, d-nul *Al. Ciura*.

Lunar vom da câte un adaus muzical, care va fi compus și îngrijit de distinsul nostru compozitor d. *Iacob Mureșanu*.

Asemenea vom introduce pe rând și ilustrațiuni în corpul revistei noastre.

Formatul va rămânea neschimbat, dar va apărea fiecare număr pe 24 pag.

În schimbul tuturor acestor modificări costul abonamentului se va urca numai cu patru coroane anual, fiind astfel costul abonamentului pe un an: 16 cor. Pe 1/2 an: 8 cor. Pentru învățători și preoți pe un an: 12 cor. pe 1/2 an: 6 cor. În România și străinătate 25 cor. pe un an.

Toți acei primitori ai revistei însă, cari până la 1 Martie st. n. achită costul abonamentului pe un an întreg, vor primi aceasta revistă în anul întreg de apariție cu prețul de până acum. Blaj, 15 Ian. 1912. Redacția „Revistei politice și literare”.

Și din partea noastră recomandăm cu toată căldura abonarea acestei reviste, care prin materialul ales și variat s'a ridicat la primul rang, iar prin îmbunătățirile ce aduce și prin apariția mai deasă continuă să se mențină la aceasta înălțime.

**Necrolog** † *văd. Roza Bercian*, din Barul-mare în etate de 55 ani, care după scurte suferințe a încetat din viață în 16 Ianuarie 1912

*Odihnească în pace!*

## Partea Literară.

### „Fontes Rerum Transylvanicarum”.

Iesuiții din Ardeal.\*)

de

Dr. Elie Dăianu.

I.

A început să se editeze aici în Cluj o serie de volume, cuprinzând material istoric, cea mai mare parte inedit, o publicațiune deci, care este vrednică de toată atențiunea noastră a Românilor, și de aceea mă simt îndatorat să o relev și în coloanele acestei foi. Publicațiunea fără păreche la noi, proiectată în linii mari și după un program bine stabilit, poartă titlul: „Fontes Rerum Transylvanicarum” și este îngrijită de dl *Dr. Andreiu Veress*, profesor, arhivar la biblioteca universității din Cluj, istoriograf, al cărui nume este cunoscut și înaintea Românilor și va fi de sigur tot mai cunoscut. Volumul său istoric: „Epistolae et acta P. Alfonsi Carrillii S. I.” a fost relevat de răposatul nostru Dr. Bunea; celalalt cu titlul: „Epist. et acta generalis Georgii Basta” (Budapest 1909) a fost laudat de dl Iorga în „Neamul Românesc”, iar cetitorii „Unirii” au putut cunoaște cartea sa despre vechile cărți în tipărituri românești din Ardeal (Erdély- és Magyarországi régi oláh könyvek és nyomtatványok, 1544—1808, (Kolozsvár 1910), despre care scriitorul acestor rânduri a făcut la timpul său o dare de seamă în coloanele acestei foi. Mai are dl Dr. Veress încă multe volume istorice, mai ales privitoare la veacul al XVI-lea, care este domeniul său special, dar peste toate se ridică cu seria de publicațiuni, ce le pornește acum sub titlul larg de „Izvoarele istoriei ardelenice”, și care vor face laolaltă 50 de volume mari. După prospectul ce ne dă, va publica în această serie cam următoarele izvoare istorice, culese în delungul unei munci de 20 de ani în arhivele Europei întregi:

Scrisori, acte și anuare de ale Iesuiților 8 volume.

Acte din arhivele familiilor conților Kornis (1370—1848) și ale baronilor de Sennyey (1590—1613) 3 volume.

Corespondința principilor Báthory (Andrei, Sigismund și Ștefan, regele Poloniei) 6 volume.

Relațiunile nunțiilor papali din Praga, Viena, Graz, Polonia, privitoare la Transilvania, 3 volume.

Acte și scrisori privitoare la raporturile dintre Ardeal, Moldova și Muntenia (1507—1827) 6 volume.

Descrieri de călătorie de ale străinilor (italieni), cari au umblat prin Ardeal, și — în fine — scrisori, acte și anuale familiare, privitoare la stările din Ardeal în veacul al 16 și 17-lea.

\*) Epistolae et acta Iesuitarum Transylvaniae temporibus principum Báthory (1571—1613). Collegit et edidit Dr. Andreas Veress, Sumptibus Dr. Josephi Hirschler praelati capit. canonici, etc. Volumen primum (1571—1583) Budapest 1911. Prețul 10 cor.

Și numai din schițarea aceasta scurtă a vastului material, ce ni-se făgăduiește, se poate vedea, că *Fontes Rerum Transylvanicarum* este o publicațiune, care ne interesează și pe noi în cel mai înalt grad, și că e vrednică nu numai de atențiunea noastră platonice, ci și de sprijinul nostru real, ca nu cumva, să se poticnească, din lipsă de ajutor material, ci să existe, și să aducă la lumina largă a cercetărilor istorice, tot ce are gata de adus. Pentru că tot materialul acesta istoric privește esclusiv Ardealul și ne privește deci pe noi, a căror soarte a fost și e strâns legată de soarta acestei părți a țării și a lumii.

Sunt de părerea deci, că toate instituțiile noastre culturale, cari au biblioteci cu menirea serioasă de-a înlesni studiile, mai ales studiile istorice, așa de puțin cultivate la noi de o vreme, să se prenoteze la aceasta publicațiune, adresându-se pur și simplu redacțiunii: „*Fontes Rerum Transylvanicarum*” în Cluj.

(va urma)

## Levi, fiul lui Alfeu.

De Cont. Ana de Krane.

(Continuare).

2

Dar cum se simți când minunatul Rabbi începu să vorbească și când cuvintele vieții începură să-i curgă ca un puhoi de apă de pe buze. Acesta într'adevăr vorbea cu demnitate și ca unul, care are putere, iar nu ca farizeii și cărturarii. El vestea pe Părintele ceresc; pe Tatăl și nu pe judecătorul aspru, care pedepsește fără milă cu pedeapsa vecinică a iadului și cea mai mică patimă a slăbiciunii omenești, nu pe Dumnezeuul câtorva aleși, care nu se interesează de ceilalți oameni; nu pe Dumnezeuul, pe care îl poți înșela și dela care prin rugăciuni și sfîntenie farizeică poți căpăta semne de grație, nu, ci pe Tatăl tuturor oamenilor; pe Tatăl înaintea căruia cesarul și cel din urmă sclav sunt egali; fără de știrea căruia nu ne cade nici un fir de păr de pe cap; care nu voiește moartea păcătosului și nu respinge dela sine pe nime, dacă se reîntoarce la casa Tatălui său, nici chiar dacă ar veni dela porci ca fiul cel rătăcit; care răsare soarele său peste cei drepti și peste cei nedrepti; în împărăția căruia mai de grabă vor ajunge vameșii și femeile pierdute, cari țin pocăință, decât farizeii, cari se cred drepti și care prin Fiul său în continuă chiamă și pofteste la masa iubirei sale nemărginite:

— Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și eu vă voi înșura pe voi.

Auzitu-s-a cândva să fi vorbit cineva astfel? Și oare putea-s-ar, ca oratorul să aibă drept? Levi nu știa ce se întâmplă cu el; sta și asculta neștiind cât a stat și a ascultat. Și în fine nu știa cum se întâmplă, că deodată se văzu iarăși pe uliță mînat de valul oamenilor, care îl mînașe și pe el cu sine. Abia acum se desmeteci.

Stătea afară pe uliță în lumina palidă a lunii. Dinspre lacul, ce își lovea într'un murmur monoton valurile de zăgazul de peatră a portului, adia un vînt rece, ce legăna corabiile într'un scîrțait ușor. Levi tresări, ca unul ce se trezește din somn, ștergându-se pe față și pe ochi simți, că barba îi era umedă de lacrimile, ce prelin-

gându-se ușor prin sita genelor, se strecurară pe nesimțite pe ea. Fiul lui Alfeu și lacrimi! Dătorașii săi ar fi ris necrezători, dacă ar fi văzut aceasta, ba chiar și lui i-se părea ceva de tot neobiceiuit și își pipăia încontinuu barba umedă. De câți ani îi erau ochii sbiciți ca deșertul, uscați de amarul vieții! Nici chiar la sieriul singurului său copil nu a plîns, nu a putut plînge de durerea fără de margini, iar acum plînge ca un copil la cugetul, că Dumnezeu nu e judecător nemilos, ci tată binevoitor, care bucuros îl primește chiar și pe el, pe cel isgonit. Ah, într'adevăr drept au avut aceia, cari au zis, că Isus vorbește altcum, nu ca cărturarii. El nu răspândește întunec, ca aceștia, nu, el descoperă soarele, ce toate le încălzește și luminează.

(Va urma).

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.

Redactor respons.: AUGUSTIN GRUIȚIA.

## MOBILE

Dormitoare, prânzere, chilii de domni, saloane, aranjare completă de hotel, cafenele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat  
Budapest, IV., Gerlóczi-utca 7. sz.  
(88) 29-104 (Központi városnéző mellett).

## George Dundler

curelar și șelar

în Mediaș—Medgyes  
A. Kovács-utca.

Recomandă marele său asortiment de tacâmuri (hamuri) fine pentru cai de paradă și pentru cai de lucru.

În depozitul său bine asortat se află șele de calitate cea mai bună; precum și tot felul de scule pentru șele, harapnice (biciuri) și toți articlii aparținători branșei acesteia.

Primește reparaturi și le efectuează prompt.  
(84) 17-26.

## Edict.

După ce Ioan Gyurkó gr. cat. din Orman de 16 ani și-a părăsit soția s'a legiută Iuliana Palbos gr. cat. de prezinte locuitoare în Tihău și până în prezinte nu i-se știe ubicățiunea, prin aceasta este provocat susnumitul, ca în timp de un an și o zi dela publicarea ultimă a acestui edict, să se prezinte înaintea acestui oficiu, pentru că la caz contrar procesul divorțial urzit contra dănsului se va pertracta și în absența lui.

Oficiul protopopesc gr. cat. al Dergei ca for matrimonial de I-a instanță.

Cs. Gorbó la 8 Ianuarie 1912.

Iovian Andreiu

v.-protop. gr. cat.

(6) 3-3

## Un candidat de avocat

cu praxă, află imediat aplicare la

**Dr. Eugen Bran.**

(2) 5-5

advocat.

Teaca (Teke. Cottul Kolozs).

## Ingrijiți-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a se înscrie de membru la

## „Asociația Esehiana de Ajutorare Reciprocă“.

La aceasta asociație poate să se facă membru ori care persoană dela etatea de 21—80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile de moarte, deja după un an de membie i-se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membie, prin oare care nenorocire neputincios de muncă, i-se solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor. însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i-se solvește membrului până ce trăiește o rentă lunară de 50 cor. Peste 1400 coroane taxe pentru cazuri de moarte membrul nu e obligat a solvi. Membrii dela etatea de 60—80 ani cel mult 1600 cor. Acești membri însă n'au drept la rente.

După 3 ani de membie toate plătirile se pot sista rămânând membrul asigurat pe o sumă mai mică. Se pot semna 1—2 cuote (2000—4000 cor.). Atestat medical nu se recere.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de mărișuri, poate fiecare a-și asigura fetele, dacă aceste n'au trecut etatea de 21 ani. Se pot semna 1—2 cuote (2000—4000 cor.). Dacă o fată după 3 ani de membie rămâne orfană, încetă solvirea taxelor, iar la măriș, fata primește suma asigurată, ori dacă nu se mărită, la împlinirea etății de 24 de ani. Fetele mici plătesc taxe foarte mici, așa că se pot înscrie chiar îndată după naștere.

Răposând o fată după 3 ani de membie, solvim erezilor suma asigurată. Licuidările se fac strict în sensul statutelor.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cuote semnate până la 15.000.000 cor. și 215.000 cor. fond de garanță.

Prospecte și blancete trimitem gratuit. Aplicăm secretari în toate orașele și bărbăți de încredere în toate comunele.

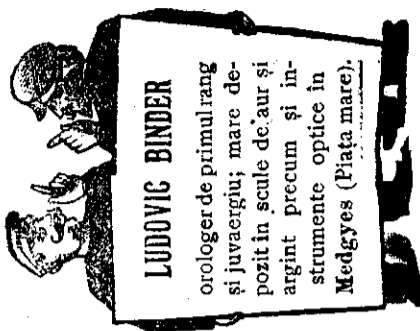
## Asociația Esehiană de Ajutorare Reciprocă.

Direcțiunea pentru Ungaria:

Timișoara (Temesvár, Hunyadi-utca 4. szám.)

(7) 1-24

**Prețuri fixe, solide!**



Recomandă atențiunii On. P. prăvălia sa bine aranjată. Mare asortiment în Cadouri de Crăciun și de Anul nou.

(99) 10-26

**Serviciu culant!**

**Cadou de sărbători!**

Admirabilul tablou

**Din suferințele noastre,**

Reprezintă un moment dureros din viața noastră. — Mărime 44/18 cm.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarului teol. gr.-cat din Blaj.* — Prețul freat 220 cor.

**AVISI**

Recomandăm cu toată căldura noua noastră agentură ce s'a înființat și deschis în opidul Blaj, în noul edificiu al dlui farmacist Schiesl în catul deasupra.

Se primesc depuneri spre fructificare, cu 5—5½% interese.

Depuneri și ridicări se pot face și prin postă.

Acordăm împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ pe anuități cu 5¼ interese.

Escomptăm cambii și acordăm credite cambiale cu caventi și cu acoperire ipotecară, pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Deslușiri dăm cu plăcere.

Banca de tovarășie soc. pe acțiuni din Elisabetopole ca agentură în Blaj.

(93) 14-?

Un admirabil tablou după originalul marelui pictor *Obedeanu* reprezentând pe:

**MIHAI-VITEAZUL**

Cel mai războinic voevod, ne pare din acest tablou cu o putere de sugestie extraordinară. Se află de vânzare la *Librăria sem. teol. gr.-cat. din Blaj.* — Prețul tabloului cor. 150 fil.

**Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie**

26 odăi aranjate foarte modern, supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88—99.

Birou central, stabiliment medical:

Budapesta, Ferencz-körut 29.

Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. și 4—5 p. m.

(3) 3—52

Director-șef

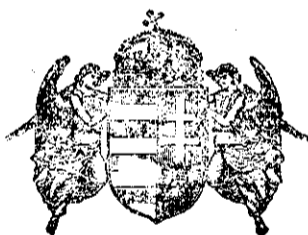
**Dr. Cosmutza.**

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorie de clopote și fabrica de scaune de fier pentru clopote a lui

**Antoniú Novotny**

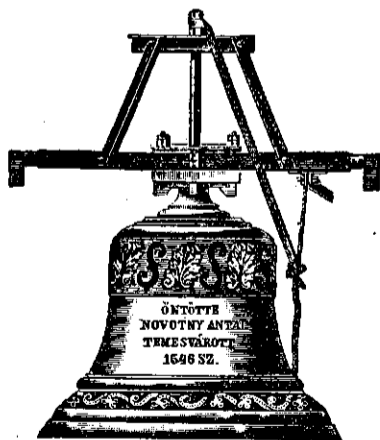
în **Timișoara-Fabric** (4) 3—52



se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

□ clopotele găurite □

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cugăuri după figura S și pentru aceea au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 gk. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preajustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.



Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

A apărut

**ANTOLOGIONUL**

sau

**MINEIUL**

tomul I. carele cuprinde în sine *slujbele dumnezeștilor sărbători, a Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinților* de pe lunile: Septemvrie, Octomvrie, Noemvrie și Decemvrie.

Prețul tomului I. legat în piele și cu copcii este 32 cor. și se spedează imediat.

Lunile din Ianuarie până în August vor fi cuprinse în tomul II. care e în lucrare.

Prețul tomului II, se va fixa ulterior și va fi în raport cu prețul tomului I.

A apărut

**Apostolul**

sau Faptele și Epistolele sf. Apostoli f° 4.

Prețul leg. în piele 22 cor. leg. în lux face 44 coroane.

**Frideric Ipsen și soțul.**

**Depozit special de ghetete în**

Sighișoara, — Medgyes (Piața mare Nr. 26), — Brașov.

Specialitate:

Ghete sanitare pentru copii.

Prețuri la pereche:

Cele mai bune 16 cor. 50 fil.

De gală . . . 20 „ 50 „



Box Calf cu găitane; Americani cu talpă dublă pentru Domni 16 coroane 50 fil.

„Prețcurant gratis și franco“.

(98) 10—26

Români replantați viile cu altoi dela firmă Română!

**„MUGURUL“**însoțire economică Elisabetopol-Erzsébetváros.  
(Kis-Küküllő v.m.)☐ ☐ **Altoi de vie!** ☐ ☐Calitate distinctă pe lângă cele mai moderate prețuri  
soiuri de vin de masă.Viță americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit,  
Viță europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Însoțirea economică

**„MUGURUL“**

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

≡ **trei (3) milioane.** ≡

Școlile noastre de altoi n'au fost atâcate de peronosporă.

**Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!**La cumpărări pe credit cele mai ușoare  
condițiuni de plată.La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.  
(104) 15—?

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit.

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Singurul institut de asigurare ardelean

**„Transsylvania“**

SIBIIU

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

☞ **Asigurări împotriva focului** ☞pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mo-  
bile etc. în condiții avantagioase și cu  
preții ieftine.☛ **Asigurări pe viață** ☛(pentru preoți și învățători confesionali romani  
gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu  
termin fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asigu-  
rări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre  
și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe  
contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig.  
p. pagube la apaducte.

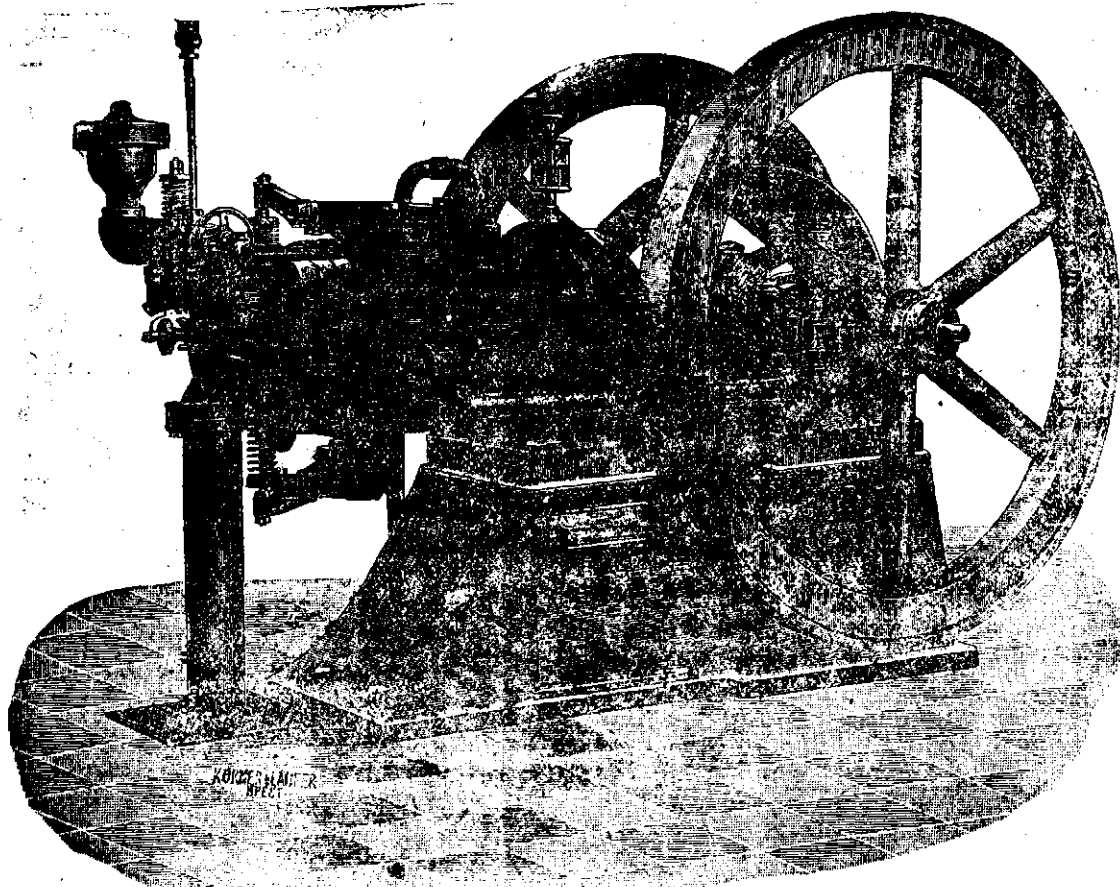
|  |                    |
|--|--------------------|
| Sumele plătite pentru pagube de foc până la  |                    |
| finea anului 1910                            | K. 5,008,540-78    |
| Capitale asigurate pe viață achitate         | 4,834,801-12       |
| Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910 | foc „ 119,839,992— |
| Fonduri de întemeiere și de rezervă          | „ 11,020,266—      |
|  | 2,428,317—         |

☛ **Prospecte și informații se dau gratuit în**  
**birourile Direcțiunii și la toți agenții.**Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de  
cunoștință se primesc în condiții favorabile în  
serviciul institutului.

(5) 6—?

**Sprijiniți industria română!**PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE MAȘINI  
din Austro-Ungaria**EUGEN NICOLA**

Blaj—Balázsfalva.

Subscribul recomand celea mai  
practice **pluguri și mașini eco-  
nomice.** În depozitul meu se află  
**totdeauna gata** celea mai renumite  
**motoare de benzin, locomobile**  
**și garnituri complete pentru**  
**îmblătit cu motor.** Motoare  
de benzin stabile, motoare  
pentru gaz sugativ. Morii de  
măcinat și tot felul de mașini  
economice, pe cari le vând cu**prețuri moderate și condi-  
țiuni de plată favorabile,**  
**în rate.**= **Cea mai mare garanță.** =Nime să nu-și cumpere pluguri  
sau mașini economice până nu cearcă  
la firma**Eugen Nicola**prima fabrică română de mașini  
în Blaj—Balázsfalva.Deslușiri și informațiuni se  
dau gratis.

(38) 43—52

**Sprijiniți industria română!**